

Directorate of Distance Education
Acharya Second Year Annual Examinations - May, 2016
Paper - 6, Sahitya

Time : 3 hrs.)

(रसगङ्गाधरः-प्रथमाननः)

(Max. Marks: 100)

(Write Answers in the Answer Booklet only)

I. केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः।**5 x 20 = 100**

- (१) स्मृतापितरुणातपम् इति श्लोकं व्याख्यात ।
- (२) जगन्नाथोक्तं काव्यविभागं निरूप्य तत्रौचित्यं लक्षयत ।
- (३) जगन्नाथोक्तकाव्यभेदान् निरूप्य तेनोक्तानि उदाहरणानि निरूपयत ।
- (४) जगन्नाथोक्तकाव्यलक्षणं विलिख्य परमतनिराकरणपूर्वकं निरूपयत ।
- (५) रसनिष्पत्तिविषये नव्यमतमुपपादयत ।
- (६) रससूत्रे निष्पत्तिपदस्यार्थं विलिख्य जगन्नाथमतमुपस्थापयत ।
- (७) भट्टनायकाभिनवगुप्तयोर्मतं विलिख्य कस्य मतं ज्यायात् इति प्रमाणयत ?
- (८) विशेषणानामनैकान्तिकत्वेऽपि व्यङ्ग्यार्थस्य प्रतीतिः कथं भवतीति निःशेषश्चुतचन्दनमिति श्लोके समन्वयत ?
- (९) जगन्नाथस्य पाण्डित्यं निरूपयत ।
- (१०) अलङ्कारशास्त्रे रसगङ्गाधरस्य स्थानं विवृणुत ।

Directorate of Distance Education
Acharya Second Year Annual Examinations - May, 2016
Paper - 7, Sahitya

Time : 3 hrs.)

(काव्यप्रकाशः- ७,८,९,१० उल्लासाः)

(Max. Marks: 100)

(Write Answers in the Answer Booklet only)

I. केचन पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः।**5 x 20 = 100**

- (१) दोषलक्षणं विलिख्य अर्थदोषान् सोदाहरणैः स्पष्टयत ।
- (२) दोषाणां गुणेष्वन्तर्भावः कथमिति प्रकाशयत ।
- (३) रसदोषान् सोदाहरणं लिखत ।
- (४) गुणालङ्कारयोः लक्षणनिरूपणपूर्वकम् उभयोः भेदं निरूपयत ।
- (५) 'माधुर्योऽजःप्रसादाख्यास्त्रयस्ते न पुनर्दश' इति कारिकां स्पष्टयत ।
- (६) मम्मटस्य गुणत्रयं सोदाहरणं प्रतिपादयत ।
- (७) शब्दश्लेषस्य लक्षणमभिधाय तस्य भेदान् स्पष्टीकुरुत ।
- (८) उपमालङ्कारस्य भेदान् प्रदर्शयत ।
- (९) प्रतिवस्तुपमा-दीपक-उदात्त-समुच्चय-भाविकालङ्काराणां लक्षणानि सोदाहरणं लिखत ।
- (१०) स्मरण-भ्रान्तिमान्-संसृष्टि-सङ्करालङ्काराणां लक्षणानि लक्ष्येषु सङ्गमयत ।

○○○

Directorate of Distance Education
Acharya Second Year Annual Examinations - May, 2016

Paper - 8, Sahitya

(व्यक्तिविवेकः-प्रथमविमर्शः, नाट्यशास्त्रम्-षष्ठाध्यायः)

Time : 3 hrs.)

(Max. Marks: 100)

(Write Answers in the Answer Booklet only)

I. यथेच्छं प्रश्नत्रयं समाधेयम् ।

3 x 20 = 60

- (१) अलङ्कारशास्त्रे व्यक्तिविवेकस्य वैशिष्ट्यं प्रतिपादयत ।
- (२) 'काव्यविशेषः' इति कथने महिमभट्टस्य वैमत्यं प्रदर्शयत ।
- (३) पदभेदान् सोदाहरणं सविस्तरं विशदयत ।
- (४) तात्पर्याख्यां वृत्तिमनुमानेऽन्तर्भावयत ।
- (५) रसानुमितिं निरूपयत ।
- (६) लक्षणाम् अनुमानेऽन्तर्भावयत ।

II. कस्यचित् एकस्य उत्तरं लिखत।

1 x 10 = 10

- (१) वक्रोक्तिं खण्डयत ।
- (२) ध्वनिनामकरणं कथं नोपपद्यते ? स्पष्टयत ।
- (३) अत्यन्ततिरस्कृत्रवाच्यस्य खण्डनं कुरुत ।

III. यथेच्छं त्रयाणाम् उत्तरं लिखत ।

3 x 10 = 30

- (१) 'तस्मान्नाट्यरसाः स्मृताः' इति कथनस्य अभिप्रायं प्रकटयत ।
- (२) शृङ्गाररसं विवेचयत ।
- (३) करुण-विप्रलम्भशृङ्गारयोः भेदं दर्शयत ।
- (४) निर्वेदस्य लक्षणमभिनवगुप्तमतानुसारं परिष्कुरुत ।
- (५) जनकरसान् विवेचयत ।
- (६) 'न भावो रसहीनोऽस्ति न रसो भाववर्जितः' इत्यादिकारिकां स्पष्टयत ।

Roll No.

Code No.16204

Directorate of Distance Education
Acharya Second Year Annual Examinations - May, 2016

Paper - 9, Sahitya

Time : 3 hrs.)

(ध्वन्यालोकः-तृतीयोद्योतः, वक्रोक्तिजीवितम्-प्रथमोन्मेषः)

(Max. Marks: 100)

(Write Answers in the Answer Booklet only)

- I. यथेच्छं प्रश्नद्वयं समाधत्त। 2 x 20 = 40
- (१) काव्यभेदेन सङ्घटनाभेदं विशदयत ।
(२) गुणवृत्तितः व्यञ्जनायाः पार्थक्यं प्रदर्शयत ।
(३) व्यङ्ग्यस्यानुमेयतामाशङ्क्य निराकुरुत ?
(४) यत्नतः परिहर्तव्यानि रसविरोधीनि यथाग्रन्थं विशदयत ।
- II. यथेच्छं एकः प्रश्नः समाधेयः । 1 x 10 = 10
- (१) एकस्य रसस्याङ्गितया स्वीकार्यतामुपपादयत ।
(२) अविवक्षितवाच्यध्वनौ व्यञ्जनां साधयत ।
(३) शान्तस्य रसत्वं यथाग्रन्थं विशदयत ।
- III. द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ । 2 x 20 = 40
- (१) कुन्तकोक्तदिशा साहित्यशब्दार्थं विवृणुत ।
(२) कुन्तकोक्तान् वक्रताप्रकारान् वर्णयत ।
(३) विचित्रमार्गगुणान् सोदाहरणं निरूपयत ।
(४) कुन्तकदिशा कालिदासकाव्येषु अनौचित्यस्थलानि प्रदर्शयत ।
- IV. एकस्य प्रश्नस्य समाधानं कुरुत । 1 x 10 = 10
- (१) काव्यसामान्यगुणान् विशदयत ।
(२) 'विचित्रमार्गसम्बन्धिनौ माधुर्यप्रसादौ' इति निरूपयत ।
(३) कुन्तकदिशा सौभाग्यं विशदीकुरुत ।

○○○

Directorate of Distance Education
Acharya Second Year Annual Examinations - May, 2016
Paper - 10, Sahitya

Time : 3 hrs.)

(अलङ्कारशास्त्रेतिहासः अलङ्कारशास्त्रनिबन्धश्च)

(Max. Marks: 100)

(Write Answers in the Answer Booklet only)

- I. यथानिर्देशं प्रश्नमुत्तरत ।** **4 x 5 = 20**
- (१) चतुर्णां मालङ्कारिकाणां परिचयो देयः ।
(क) दण्डी	(ख) भामहः	(ग) कुन्तकः
(घ) रूद्रटः	(ङ) वामनः	(च) आनन्दवर्धनः
(छ) मम्मटः	(ज) विश्वनाथः	(झ) क्षेमेन्द्रः
(ञ) धनञ्जयः		
- II. चतुर्णां ग्रन्थानां परिचयं दत्त ।** **4 x 5 = 20**
(क) अग्निपुराणम्	(ख) नाट्यशास्त्रम्	(ग) कुवलयानन्दः
(घ) प्रतापरूद्रयशोभूषणम्	(ङ) चमत्कारचन्द्रिका	(च) अलङ्कारसर्वस्वम्
(छ) सरस्वतीकण्ठाभरणम्	(ज) चन्द्रालोकः	(झ) उद्दालङ्कारः
(ञ) अभिनवभारती		
- III. प्रश्नद्वयं समाधत्त ।** **2 x 10 = 20**
- (१) मम्मटोक्तं काव्यलक्षणं लिखत ।
- (२) लक्षणा पञ्चधा मता ।
- (३) हेत्वाभावान्नलक्षणा ।
- (४) 'शब्दार्थस्थानवच्छेदे विशेषस्मृतिहेतवः' के ? इति तान् नामतो निर्दिशत ।
- IV. द्वयोः समाधानं लिखत ।** **2 x 10 = 20**
- (१) 'संयोगविप्रयोगश्च'..... इति कारिकां लिखित्वा तेषु त्रयाणामुदाहरणं दत्त ।
- (२) 'वाक्यं रसात्मकं काव्यं'.....कस्येदं परमतनिराकरणपूर्वकमुपपादयत ।
- (३) 'काव्यस्यात्मा ध्वनि'रिति निरूपयत ।
- (४) मम्मटोक्तान् लक्षणाभेदान् विवृणुत ।
- V. चतुर्णां टिप्पणीः दत्त ।** **4x 5 = 20**
(१) औचित्यम्	(२) अनुमितिवादः
(३) स्थायिभावाः	(४) भावः
(५) अनुभावाः	(६) वाक्यवक्रता
(७) त्रयस्त्रिंशत् संश्रारिभावाः	(८) नाटकम्